

10 ՓՈՒՆ

10 ՓՈՒՆ

ԱՂԱՐԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱԲԱՆԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՌՈՏԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUNE-I-BFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER
ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
CHANNES F. KAISERIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԻՆ
ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ Ե. ՊԱՏՄԵՐԵԱՆ
Առ ի նորոգելու ամեն հնամենի գրութիւններ
ՍՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի հասցէի, 38
Սմբագրութեան ուղղութիւն գրութիւններ եւ չեն տրուիր

ԲԱՏԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ համար 80 դր.
Գաղաթեմ համար 108 դր.
ՅԱՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ ամիսի համար, տոը 5 դրու.
Մէկ ամիսի ամիսի ծանուցման համար
մասնաւոր պայմաններ

نظور افکار
مناجاة في قلب مسرور
أوحاس فريد قصير
مكتبة وإدارة خا نهم
باب عالی جوارده ٢٨ نومبر داتر مخصوصه

ՎԻՆԵՍ ՍԱՐ ԲԻՆԻ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԻՐ ԿԵԱՐԸ
ՕՇՈՅԻ ՎԱՍԱՐՈՐԸ

Ամերիկայի մէջ պետական մարդկի
որոնց երկրորդականութիւնը մինչեւ 1861
կ'երկարէր, գրեթէ միայն մասնաւոր ծա-
նայած են կամ հարաւային եւ կամ
հիւսիսային բանակներու մէջ ընդդէմ
կամ ի նպաստ դերութեան: Պետական
մարդ մը որ այս պատերազմներուն
մէջ պղնձէ միտայ մը առած է ի յի-
շատակ իր բաւելեանց, կը պահէ
զայն իր թանկագին դասը մը եւ կը
Տէր-Բիւրնի տէր հարկ, յորում ամէն
Ամերիկայի պարզապէս պարտականու-
թիւն մը կը սեպէ պատերազմի մէջ
ինկած գործերու դերութեան ծաղիկ-
պսակը մը դիտելու եւ այդ օրը ասո
պահել, ամերիկեան թերթերը գրուա-
պիսի անադիւն արեւմտեան կը նուիրեն
պատերազմի մասնակցողներուն այն
քանի մը կենդանի մնացածներուն, ո-
րոնք այս պղնձէ միտային մէջ մէկ
հատ ունենալու եղանակը առնելու
թիւնը ունին: Ամերիկայի մէջ, ինչպէս
միտային, կանաչակից եւ պարտական
զորահաւաքում չըլլար. ո՛ր որ ծա-
ղաւորութեան մէջ է իր կամարը մասն
է: Սպանիոյ-Ամերիկայի պատերազմի
առաջ Մ. Նահանգացի հանրապետու-
թեան զորքն անգամ 25,000 հոգիէն
անդին չէր անցնիր թիւը, իսկ հիմա
այս թիւը վեց անգամ աւելի է գրե-
թէ: Սակայն կամարը գործարարութիւն
արդիւնք մը չէ որ ամէն Ամերիկացի իր
երկրին պայպաւնութեան գործին հա-
մար չպարտաւորուի կանուխէ: Ամէն
պարզապէս իր դասարանի դասընկ
ներէն վերջը կանուխարարական չարաք
երկու-երեք անգամ դիտարկական մար-
դանքներ կ'ընէ. զպարկերէ զուրկ
կատարարութեան ծախքով կատու-
նած մարդարանքին կան, ուր պա-
հետի կամարները ամէն շաբաթ
մարդանքներ կ'ընեն ու դիտարկական
քիւլպներ կը կոպտեն. ասոր արդիւնքը
այն է որ քաղաքացիները առանց գոր-
ծան ծառայութեան մանկու՝ պէտք
կ'աճ թոր մարդանքները կ'ուսանան
չարուխակելով հանդերձ իրենց ասոր
հայ դարձումը: Ուստի երբ ասոր
քաղաքական անակնկալ պարտաւոր մը տակ
երկրին իրենց ծառայութեան կոպտ
ընէ, միակ բանը զոր պիտի ընեն եր-
թալ անմիջապէս իրենց քաղաքական
կազմը մարդարանքներու մէջ զինու-
թակցելու փոխել ու ծառայել ինչպէս է:
Մարք Բիւրնի ալ եր քարոզի չըմանին
մէջ այս պարտաւորութիւնը ուսանել
էր. ուստի թողարկել յանդարտութիւն
չէր իր բանակը մասա. իրեն Օհիոյի
կամարներէն մին իր 17-18 տարի-

ՄԵՐԻԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԻՆ
ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ Ե. ՊԱՏՄԵՐԵԱՆ

Մեր 1865-ին ամերիկեան հանրապե-
տութիւնը խաղաղեցաւ, երկրին մէջ
անսովոր տնտեսական գործունէութիւն
սկսեց: Պատերազմի ծախքերը հողա-
ւոր համար հարկերու միջոցով տուր-
ներ փոխ աւանդեցան Եւրոպայէ: Այս
գործը պարտաւորութիւն վերջ կառավա-
րութեանը քաղաքացիներուն հետք
անցած էր, որովհետեւ Ամերիկա ռազ-
մական պէտքերուն մեծ մասը ինք իր
մէջէն հողաց: Հիւսիսային նահանգաց
գաղութի միջոցով իրենց հողերը գոր-
ծարար թշնամի մը կրակին չգիւնաւա-
րով իր զէրքերը կը լքէր, անդին մի-
այեւաւ քանակէն դուստրաւ մը թշնա-
մին քանակէն կրակին նշանակ կ'աճ
էր: Միւր պէտք էր որ նահանգի հրա-
մանը հարկերը յայտնի պարտութեան
չափուն մէջ գտնուէր գործարարին
հրամանատարին: Այս վայրկեան Մեք-
Լէն դիտարկ տեղաւային պէս Մարք
Բիւրնի ալ ինչպէս յանդիմութեանը
յանձն կ'առնէ լուր հարկերը հրա-
մանատարին: Իր մին իր հոտի անմի-
ջական իր իրակին նշանակ կ'աճ
էր: Մարք Բիւրնի ասանց կարեւ-
որութիւնը ընդաւելու իր յորս կողմէն
ստորագրէ գաղապարներու տարափն
թշնամի բանակը ձեռքբերով իր յանձ-
նարարութիւնը ի գլուխ կը հանէ հիւս-
ցում եւ սքանչալուցում աղբիւր իր ըն-
կերակցութեան ու իր հիւսիսային
Մեք Բիւրնի մը իրկելին վերջը երբ
իր հրամանատարին կը վերադառնայ,
գործարար Հէր երկրորդական տեղակալ
կ'ողնուէր ըսելով. «Քեզի կրկին կին-
դանի տեսիլը երբեք չէի յուսար»: Այս-
պիսի խոսք մը Ամերիկայի դիտարկ
մը համար պատասխանումը մը համար
է: Այսպէս հողաւորներու քաղաքական
միտքը 1865, զորակար Բիւրնի հրա-
մանին տակ, մարտ 13-ին միտարկ
բանակին միջեւ հաղաթափութեան
(Բիւրն) աստիճանը բարձրացաւ: Ու
նոյն տարին յուլիս 28-ին բանակը թիւ-
ղուց մը միտարկը պահպանուած,
դերութիւնը Ամերիկայէն վերցնելու
ու ինքնին փառապանութեան էր: Մարք
Բիւրնի ալ կը վերադառնայ իր ուսա-
նակական կեանքին, դիտարկ յանդի-
մանները դիտարկութեան մէջ ալ
չարտադրուել համար: Ամերիկայի մէջ
գիտարկական յանդիմութեանը եւ ին-
չեք մը շատ ու շատ տեղ կը բռնեն
ժողովրդական համարում մը ապրիւն-
վելու համար երկրակալին Մարք Բիւր-

ՄԵՐԻԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԻՆ
ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ Ե. ՊԱՏՄԵՐԵԱՆ

Մեր 1865-ին ամերիկեան հանրապե-
տութիւնը խաղաղեցաւ, երկրին մէջ
անսովոր տնտեսական գործունէութիւն
սկսեց: Պատերազմի ծախքերը հողա-
ւոր համար հարկերու միջոցով տուր-
ներ փոխ աւանդեցան Եւրոպայէ: Այս
գործը պարտաւորութիւն վերջ կառավա-
րութեանը քաղաքացիներուն հետք
անցած էր, որովհետեւ Ամերիկա ռազ-
մական պէտքերուն մեծ մասը ինք իր
մէջէն հողաց: Հիւսիսային նահանգաց
գաղութի միջոցով իրենց հողերը գոր-
ծարար թշնամի մը կրակին չգիւնաւա-
րով իր զէրքերը կը լքէր, անդին մի-
այեւաւ քանակէն դուստրաւ մը թշնա-
մին քանակէն կրակին նշանակ կ'աճ
էր: Մարք Բիւրնի ասանց կարեւ-
որութիւնը ընդաւելու իր յորս կողմէն
ստորագրէ գաղապարներու տարափն
թշնամի բանակը ձեռքբերով իր յանձ-
նարարութիւնը ի գլուխ կը հանէ հիւս-
ցում եւ սքանչալուցում աղբիւր իր ըն-
կերակցութեան ու իր հիւսիսային
Մեք Բիւրնի մը իրկելին վերջը երբ
իր հրամանատարին կը վերադառնայ,
գործարար Հէր երկրորդական տեղակալ
կ'ողնուէր ըսելով. «Քեզի կրկին կին-
դանի տեսիլը երբեք չէի յուսար»: Այս-
պիսի խոսք մը Ամերիկայի դիտարկ
մը համար պատասխանումը մը համար
է: Այսպէս հողաւորներու քաղաքական
միտքը 1865, զորակար Բիւրնի հրա-
մանին տակ, մարտ 13-ին միտարկ
բանակին միջեւ հաղաթափութեան
(Բիւրն) աստիճանը բարձրացաւ: Ու
նոյն տարին յուլիս 28-ին բանակը թիւ-
ղուց մը միտարկը պահպանուած,
դերութիւնը Ամերիկայէն վերցնելու
ու ինքնին փառապանութեան էր: Մարք
Բիւրնի ալ կը վերադառնայ իր ուսա-
նակական կեանքին, դիտարկ յանդի-
մանները դիտարկութեան մէջ ալ
չարտադրուել համար: Ամերիկայի մէջ
գիտարկական յանդիմութեանը եւ ին-
չեք մը շատ ու շատ տեղ կը բռնեն
ժողովրդական համարում մը ապրիւն-
վելու համար երկրակալին Մարք Բիւր-

ՄԵՐԻԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԻՆ
ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ Ե. ՊԱՏՄԵՐԵԱՆ

Մեր 1865-ին ամերիկեան հանրապե-
տութիւնը խաղաղեցաւ, երկրին մէջ
անսովոր տնտեսական գործունէութիւն
սկսեց: Պատերազմի ծախքերը հողա-
ւոր համար հարկերու միջոցով տուր-
ներ փոխ աւանդեցան Եւրոպայէ: Այս
գործը պարտաւորութիւն վերջ կառավա-
րութեանը քաղաքացիներուն հետք
անցած էր, որովհետեւ Ամերիկա ռազ-
մական պէտքերուն մեծ մասը ինք իր
մէջէն հողաց: Հիւսիսային նահանգաց
գաղութի միջոցով իրենց հողերը գոր-
ծարար թշնամի մը կրակին չգիւնաւա-
րով իր զէրքերը կը լքէր, անդին մի-
այեւաւ քանակէն դուստրաւ մը թշնա-
մին քանակէն կրակին նշանակ կ'աճ
էր: Մարք Բիւրնի ասանց կարեւ-
որութիւնը ընդաւելու իր յորս կողմէն
ստորագրէ գաղապարներու տարափն
թշնամի բանակը ձեռքբերով իր յանձ-
նարարութիւնը ի գլուխ կը հանէ հիւս-
ցում եւ սքանչալուցում աղբիւր իր ըն-
կերակցութեան ու իր հիւսիսային
Մեք Բիւրնի մը իրկելին վերջը երբ
իր հրամանատարին կը վերադառնայ,
գործարար Հէր երկրորդական տեղակալ
կ'ողնուէր ըսելով. «Քեզի կրկին կին-
դանի տեսիլը երբեք չէի յուսար»: Այս-
պիսի խոսք մը Ամերիկայի դիտարկ
մը համար պատասխանումը մը համար
է: Այսպէս հողաւորներու քաղաքական
միտքը 1865, զորակար Բիւրնի հրա-
մանին տակ, մարտ 13-ին միտարկ
բանակին միջեւ հաղաթափութեան
(Բիւրն) աստիճանը բարձրացաւ: Ու
նոյն տարին յուլիս 28-ին բանակը թիւ-
ղուց մը միտարկը պահպանուած,
դերութիւնը Ամերիկայէն վերցնելու
ու ինքնին փառապանութեան էր: Մարք
Բիւրնի ալ կը վերադառնայ իր ուսա-
նակական կեանքին, դիտարկ յանդի-
մանները դիտարկութեան մէջ ալ
չարտադրուել համար: Ամերիկայի մէջ
գիտարկական յանդիմութեանը եւ ին-
չեք մը շատ ու շատ տեղ կը բռնեն
ժողովրդական համարում մը ապրիւն-
վելու համար երկրակալին Մարք Բիւր-

ՄԵՐԻԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԻՆ
ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ Ե. ՊԱՏՄԵՐԵԱՆ

Մեր 1865-ին ամերիկեան հանրապե-
տութիւնը խաղաղեցաւ, երկրին մէջ
անսովոր տնտեսական գործունէութիւն
սկսեց: Պատերազմի ծախքերը հողա-
ւոր համար հարկերու միջոցով տուր-
ներ փոխ աւանդեցան Եւրոպայէ: Այս
գործը պարտաւորութիւն վերջ կառավա-
րութեանը քաղաքացիներուն հետք
անցած էր, որովհետեւ Ամերիկա ռազ-
մական պէտքերուն մեծ մասը ինք իր
մէջէն հողաց: Հիւսիսային նահանգաց
գաղութի միջոցով իրենց հողերը գոր-
ծարար թշնամի մը կրակին չգիւնաւա-
րով իր զէրքերը կը լքէր, անդին մի-
այեւաւ քանակէն դուստրաւ մը թշնա-
մին քանակէն կրակին նշանակ կ'աճ
էր: Մարք Բիւրնի ասանց կարեւ-
որութիւնը ընդաւելու իր յորս կողմէն
ստորագրէ գաղապարներու տարափն
թշնամի բանակը ձեռքբերով իր յանձ-
նարարութիւնը ի գլուխ կը հանէ հիւս-
ցում եւ սքանչալուցում աղբիւր իր ըն-
կերակցութեան ու իր հիւսիսային
Մեք Բիւրնի մը իրկելին վերջը երբ
իր հրամանատարին կը վերադառնայ,
գործարար Հէր երկրորդական տեղակալ
կ'ողնուէր ըսելով. «Քեզի կրկին կին-
դանի տեսիլը երբեք չէի յուսար»: Այս-
պիսի խոսք մը Ամերիկայի դիտարկ
մը համար պատասխանումը մը համար
է: Այսպէս հողաւորներու քաղաքական
միտքը 1865, զորակար Բիւրնի հրա-
մանին տակ, մարտ 13-ին միտարկ
բանակին միջեւ հաղաթափութեան
(Բիւրն) աստիճանը բարձրացաւ: Ու
նոյն տարին յուլիս 28-ին բանակը թիւ-
ղուց մը միտարկը պահպանուած,
դերութիւնը Ամերիկայէն վերցնելու
ու ինքնին փառապանութեան էր: Մարք
Բիւրնի ալ կը վերադառնայ իր ուսա-
նակական կեանքին, դիտարկ յանդի-
մանները դիտարկութեան մէջ ալ
չարտադրուել համար: Ամերիկայի մէջ
գիտարկական յանդիմութեանը եւ ին-
չեք մը շատ ու շատ տեղ կը բռնեն
ժողովրդական համարում մը ապրիւն-
վելու համար երկրակալին Մարք Բիւր-

ՄԵՐԻԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԻՆ
ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ Ե. ՊԱՏՄԵՐԵԱՆ

Մեր 1865-ին ամերիկեան հանրապե-
տութիւնը խաղաղեցաւ, երկրին մէջ
անսովոր տնտեսական գործունէութիւն
սկսեց: Պատերազմի ծախքերը հողա-
ւոր համար հարկերու միջոցով տուր-
ներ փոխ աւանդեցան Եւրոպայէ: Այս
գործը պարտաւորութիւն վերջ կառավա-
րութեանը քաղաքացիներուն հետք
անցած էր, որովհետեւ Ամերիկա ռազ-
մական պէտքերուն մեծ մասը ինք իր
մէջէն հողաց: Հիւսիսային նահանգաց
գաղութի միջոցով իրենց հողերը գոր-
ծարար թշնամի մը կրակին չգիւնաւա-
րով իր զէրքերը կը լքէր, անդին մի-
այեւաւ քանակէն դուստրաւ մը թշնա-
մին քանակէն կրակին նշանակ կ'աճ
էր: Մարք Բիւրնի ասանց կարեւ-
որութիւնը ընդաւելու իր յորս կողմէն
ստորագրէ գաղապարներու տարափն
թշնամի բանակը ձեռքբերով իր յանձ-
նարարութիւնը ի գլուխ կը հանէ հիւս-
ցում եւ սքանչալուցում աղբիւր իր ըն-
կերակցութեան ու իր հիւսիսային
Մեք Բիւրնի մը իրկելին վերջը երբ
իր հրամանատարին կը վերադառնայ,
գործարար Հէր երկրորդական տեղակալ
կ'ողնուէր ըսելով. «Քեզի կրկին կին-
դանի տեսիլը երբեք չէի յուսար»: Այս-
պիսի խոսք մը Ամերիկայի դիտարկ
մը համար պատասխանումը մը համար
է: Այսպէս հողաւորներու քաղաքական
միտքը 1865, զորակար Բիւրնի հրա-
մանին տակ, մարտ 13-ին միտարկ
բանակին միջեւ հաղաթափութեան
(Բիւրն) աստիճանը բարձրացաւ: Ու
նոյն տարին յուլիս 28-ին բանակը թիւ-
ղուց մը միտարկը պահպանուած,
դերութիւնը Ամերիկայէն վերցնելու
ու ինքնին փառապանութեան էր: Մարք
Բիւրնի ալ կը վերադառնայ իր ուսա-
նակական կեանքին, դիտարկ յանդի-
մանները դիտարկութեան մէջ ալ
չարտադրուել համար: Ամերիկայի մէջ
գիտարկական յանդիմութեանը եւ ին-
չեք մը շատ ու շատ տեղ կը բռնեն
ժողովրդական համարում մը ապրիւն-
վելու համար երկրակալին Մարք Բիւր-

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆՈՐԹԵՐ

ԱՅՅԵԼՈՒԻ ԳԱՆԱԲԱՆՆԵՐ

Հայ-Բիւրնի միտարկը երկրորդական
նշանակութեան վրայ կը յարեմ թէ երկու-
սու նոյն ինքն չէ տնտեսական, այլ,
անոր իրաւաստարարներն ու գրակա-
նութիւնը, որք՝ հոտիւն մէջ կը
գործադրեցին Գաղազէն եւ Հնդկաստան
հասարակական ամենաին աչգեր:

Կարծեմ ոչինչ կարող է դերադան-
ցիլ բաղդերը: Սիփիւսը, երկրորդական
թանկարանը, որք ցայտմ հարկերու
պատկարներուն հիացումը բազմա-
պատկեր ապիկ կ'աճէ են:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆՈՐԹԵՐ

ԱՅՅԵԼՈՒԻ ԳԱՆԱԲԱՆՆԵՐ

Հայ-Բիւրնի միտարկը երկրորդական
նշանակութեան վրայ կը յարեմ թէ երկու-
սու նոյն ինքն չէ տնտեսական, այլ,
անոր իրաւաստարարներն ու գրակա-
նութիւնը, որք՝ հոտիւն մէջ կը
գործադրեցին Գաղազէն եւ Հնդկաստան
հասարակական ամենաին աչգեր:

Կարծեմ ոչինչ կարող է դերադան-
ցիլ բաղդերը: Սիփիւսը, երկրորդական
թանկարանը, որք ցայտմ հարկերու
պատկարներուն հիացումը բազմա-
պատկեր ապիկ կ'աճէ են:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆՈՐԹԵՐ

ԱՅՅԵԼՈՒԻ ԳԱՆԱԲԱՆՆԵՐ

Հայ-Բիւրնի միտարկը երկրորդական
նշանակութեան վրայ կը յարեմ թէ երկու-
սու նոյն ինքն չէ տնտեսական, այլ,
անոր իրաւաստարարներն ու գրակա-
նութիւնը, որք՝ հոտիւն մէջ կը
գործադրեցին Գաղազէն եւ Հնդկաստան
հասարակական ամենաին աչգեր:

Կարծեմ ոչինչ կարող է դերադան-
ցիլ բաղդերը: Սիփիւսը, երկրորդական
թանկարանը, որք ցայտմ հարկերու
պատկարներուն հիացումը բազմա-
պատկեր ապիկ կ'աճէ են:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆՈՐԹԵՐ

ԱՅՅԵԼՈՒԻ ԳԱՆԱԲԱՆՆԵՐ

Հայ-Բիւրնի միտարկը երկրորդական
նշանակութեան վրայ կը յարեմ թէ երկու-
սու նոյն ինքն չէ տնտեսական, այլ,
անոր իրաւաստարարներն ու գրակա-
նութիւնը, որք՝ հոտիւն մէջ կը
գործադրեցին Գաղազէն եւ Հնդկաստան
հասարակական ամենաին աչգեր:

Կարծեմ ոչինչ կարող է դերադան-
ցիլ բաղդերը: Սիփիւսը, երկրորդական
թանկարանը, որք ցայտմ հարկերու
պատկարներուն հիացումը բազմա-
պատկեր ապիկ կ'աճէ են:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆՈՐԹԵՐ

ԱՅՅԵԼՈՒԻ ԳԱՆԱԲԱՆՆԵՐ

Հայ-Բիւրնի միտարկը երկրորդական
նշանակութեան վրայ կը յարեմ թէ երկու-
սու նոյն ինքն չէ տնտեսական, այլ,
անոր իրաւաստարարներն ու գրակա-
նութիւնը, որք՝ հոտիւն

